

חלק שני: דין וחשבון הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012

הננו מתכבדים להגיש בזאת את דו"ח הדירקטוריון על מצב ענייני החברה ליום 31 בדצמבר 2012.

1. מאפיינים כלליים של החברה**1.1. תאור כללי**

החברה הוקמה בשנת 1999 והינה חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של מנורה מבטחים פיננסים בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים פיננסים"). מנורה מבטחים פיננסים הינה חברה בת בבעלות מלאה של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים החזקות").

החברה משמשת כחברה המנהלת, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, של 14 קופות גמל מסוגים שונים המפורטות בסעיף 1.5 להלן.

1.2. מיזוג החברה לתוך מנורה מבטחים פנסיה בע"מ

בחודש דצמבר 2012 אישר דירקטוריון מנורה החזקות הליך של שינוי מבני, אשר במסגרתו תתמוזג החברה לתוך מנורה מבטחים פנסיה בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים פנסיה"), באופן שמנורה מבטחים פנסיה תהפוך להיות החברה המנהלת של קופות הגמל שבניהול החברה והחברה תתחיל ללא פירוק. הליך שינוי מבני זה אושר גם על ידי דירקטוריון החברות הרלבנטיות לו, ובכלל על ידי דירקטוריון החברה ודירקטוריון מנורה מבטחים פנסיה. הליך השינוי המבני הנ"ל כפוף לקבלת שורה של אישורים שונים, ובכלל זה אישור רשות המסים, אישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה"), רשם החברות ואישור בית המשפט להפחתת הון שתיווצר כתוצאה מהמיזוג אצל מנורה פיננסים. המיזוג צפוי להיות מושלם במהלך שנת 2013, כאשר מבחינה חשבונאית מועד המיזוג יהיה יום 1 בינואר 2013.

1.3. מיזוגי קופות ומסלולים

א. ביום 1 ביוני 2012 בוצע מיזוג מסלולי ההשקעה "מנורה גמל לפרישה 2020" ו-"מנורה גמל לפרישה 2030" אל "מנורה גמל כללי".

ב. ביום 2 לינואר 2013, הגישה החברה בקשה למיזוג מסלולי ההשקעה בקופת הגמל אל קופת הגמל "מנורה מבטחים תעושי" (מס' קופה אב 417). המיזוגים צפויים להתבצע במהלך חודש אפריל 2013 באופן הבא:

- "מנורה גמל כללי" (מס' אישור מ"ה 1146) ימוזג אל תוך "מנורה מבטחים תעושי מסלול כללי" (מס' אישור מ"ה 417);
- "מנורה גמל מנייתי" (מס' אישור מ"ה 1255) ימוזג אל תוך "מנורה מבטחים תעושי מסלול מניות" (מס' אישור מ"ה 1364);
- "מנורה גמל עד 10% מניות" (מס' אישור מ"ה 1147) ימוזג אל קופת הגמל "מנורה מבטחים תעושי" (מס' קופה אב 417) כמסלול חדש בשם "מנורה מבטחים תעושי עד 10% מניות" (מס' אישור מ"ה 1147);
- "מנורה גמל טווח קצר" (מס' אישור מ"ה 1343) ימוזג אל קופת הגמל "מנורה מבטחים תעושי" (מס' קופה אב 417) כמסלול חדש בשם "מנורה מבטחים תעושי טווח קצר" (מס' אישור מ"ה 1343);
- "מנורה גמל אג"ח ממשלתי" (מס' אישור מ"ה 1344) ימוזג אל קופת הגמל "מנורה מבטחים תעושי" (מס' קופה אב 417) כמסלול חדש בשם "מנורה מבטחים תעושי אג"ח ממשלתי" (מס' אישור מ"ה 1344);

1.4. בעלי המניות בחברה

בעל המניות	מספר המניות¹	אחוז בזכויות ההצבעה
מנורה מבטחים פיננסים בע"מ	26,550,001	100%

לשינוי הצפוי בזהות בעלת המניות - ראו סעיף 1.2 לעיל.

1.5. האישורים של קופות הגמל שבניהול החברה נכון למועד עריכת הדו"ח:

סוג העמיתים	סוג האישור	מס' אישור	שם הקופה
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1146	מנורה גמל כללי
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1147	מנורה גמל עד 10% מניות
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1255	מנורה גמל מנייתי
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1343	מנורה גמל טווח קצר
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1344	מנורה גמל אג"ח ממשלתי
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	826	מבטחים תגמולים ופיצויים
שכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים	1292	מור מנורה מבטחים מסלול כללי
שכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים	1293	מור מנורה מבטחים מסלול כללי ב'
שכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים	1294	מור מנורה מבטחים מסלול מנייתי
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	530	מנורה מבטחים יתר מסלול א'
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	531	מנורה מבטחים יתר מסלול ב'
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	532	מנורה מבטחים יתר מסלול ג'
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	119	מנורה מבטחים יתר מסלול ד'
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	260	מנורה מבטחים אמיר כללי
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	533	מנורה מבטחים אמיר מדד ידוע
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	536	מנורה מבטחים אמיר מדד בגין
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	417	מנורה מבטחים תעוש - מסלול כללי
עצמאים ושכירים	לא משלמת לקצבה, קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	1364	מנורה מבטחים תעוש - מסלול מניות
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1110	מנורה השתלמות מדדי

¹ מניות רגילות 1 ש"ח ע.ג. כ"א.

סוג העמיתים	סוג האישור	מס' אישור	שם הקופה
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1114	מנורה השתלמות שקלי
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1148	מנורה השתלמות כללי
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1149	מנורה השתלמות עד 10% מניות
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1256	מנורה השתלמות מנייתי
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	828	מנורה מבטחים השתלמות מסלול כללי
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1366	מנורה מבטחים השתלמות מסלול מניות
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1406	מנורה מבטחים השתלמות מסלול אג"ח קונצרניות
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1407	מנורה מבטחים השתלמות מסלול אג"ח ממשלתי צמוד
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1408	מנורה מבטחים השתלמות מסלול אג"ח ממשלתי שקלי
עצמאים ושכירים	קרן השתלמות	1409	מנורה מבטחים השתלמות מסלול חו"ל
מעבידים	קופה מרכזית לפיצויים	827	מבטחים מרכזית לפיצויים
מעבידים	קופה מרכזית לפיצויים	1144	מנורה מרכזית לפיצויים כללי
מעבידים	קופה מרכזית לפיצויים	1145	מנורה מרכזית לפיצויים עד 10% מניות
מעבידים	קופה מרכזית לפיצויים	1374	מנורה מרכזית לפיצויים ללא מניות
שכירים	קופת גמל למטרה אחרת	1154	מבטחים קופת גמל למטרות חופשה, חגים והבראה
מעבידים	קופה מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית	1280	מנורה מבטחים משתתפת בפנסיה תקציבית
מעבידים	קופה מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית	1359	מנורה מבטחים משתתפת בפנסיה תקציבית מסלול ללא מניות

תוקף כל האישורים כמפורט לעיל הוא עד ליום 31 בדצמבר 2013.

1.6. פרטים נוספים אודות הקופות המנוהלות ע"י החברה

לפרטים אודות מספר חשבונות העמית המנוהלים בכל קופה ראה: סעיף 11.2 (ביחס לקופות הגמל לא משלמות לקצבה, קופות לתגמולים ואישיות לפיצויים), סעיף 16.2 (ביחס לקרנות ההשתלמות), סעיף 21.1 (ביחס לקופות מרכזיות לפיצויים) וסעיף 26.1 (ביחס לקופות גמל למטרה אחרת) של פרק א': תאור החברה ועסקיה האמור לעיל.

לפרטים אודות היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה עבור כל קופה ראה: סעיף 8 (ביחס לקופות הגמל לתגמולים ואישיות לפיצויים), סעיף 13 (ביחס לקרנות ההשתלמות), סעיף 18 (ביחס לקופות מרכזיות לפיצויים) וסעיף 26 (ביחס לקופות גמל למטרה אחרת) של פרק א': תאור החברה ועסקיה האמור לעיל.

1.7. שינוי במסמכי היסוד של החברה

לאחר שהתקבלו כל האישורים הנדרשים, הוחלף בנובמבר 2012 תקנון החברה בתקנון חדש.

2. תיאור תמציתי של התאגיד וסביבתו העסקית

החברה עוסקת בניהול קופות גמל לא משלמות לקצבה, קופות לתגמולים ואישיות לפיצויים, קרנות השתלמות, קופות מרכזיות לפיצויים, קופות גמל למטרה אחרת וקופות גמל בניהול אישי.

פרוט על התאגיד וסביבתו העסקית ראה בפרק א': תיאור החברה ועסקיה האמור לעיל, אשר בו מצויה סקירה של כל השינויים הרגולטוריים הרבים שבוצעו ואשר השפיעו וצפויים להשפיע בעתיד על החברה.

3. מצב כספי ותוצאות פעילות החברה

החל משנת 2008, מאחדת החברה בדו"חות הכספיים את המסלולים מבטיחי התשואה המנוהלים על ידה עם תוצאות פעילותה (להלן: "איחוד המסלולים מבטיחי התשואה" או "הדו"חות הכספיים המאוחדים"). איחוד הדו"חות הכספיים של המסלולים מבטיחי התשואה נעשה בהתאם להבהרות שפורסמו על ידי המוסד הבינלאומי לתקינה בחשבונאות ולפיהן, מאחר והחברה נושאת הן בהטבות העודפות מעבר לתשואה המובטחת והן בסיכונים להבטחת התשואה, כאשר המשקיעים במסלולים מבטיחי התשואה לא נושאים כלל בסיכון למעט הסיכון של חדלות פרעון של החברה.

איחוד הדוחות הכספיים מתבצע החל ממועד השגת השליטה בקופות הגמל.

הדוחות הכספיים של קופות גמל האחרות שאינן מבטיחות תשואה, המהווים זרוע (לא מאוגדת) של החברה לא אוחדו מכיוון שהחברה אינה נושאת בסיכונים להבטחת תשואה ואינה זכאית להטבות העודפות מעבר לדמי הניהול המוסכמים עם העמיתים. על כן, לחברה אין חלק בנכסיהן ובהתחייבויותיהן.

מאזנים מאוחדים

סך הנכסים של החברה נכון ליום 31/12/2012 עומד על סך של כ- 4,718,273 אלפי ש"ח לעומת סך של כ- 4,595,643 אלפי ש"ח ליום 31/12/2011. הגידול בסך הנכסים נבע בעיקר מעלייה בהיקף ההשקעות הפיננסיות מסך של כ- 4,441,041 ש"ח נכון ליום 31/12/2011 לסך של כ- 4,570,755 ש"ח ליום 31/12/2012. הגידול נובע מרווחים שצברו המסלולים מבטיחי התשואה בסך של 276,077 אלפי ש"ח בניכוי צבירה נטו שלילית בסך של 187,727 אלפי ש"ח.

הון עצמי

הון החברה ליום 31/12/2012 הסתכם בסך של 38,250 אלפי ש"ח לעומת 62,112 אלפי ש"ח ליום 31/12/2011. השינוי נובע מדיבידנד שהחברה חילקה לבעלי מניותיה בחודש דצמבר 2012 בסך של 46,869 אלפי ש"ח.

פירוט נוסף ראה סעיף 4.3 ו-4.4 בדוח תיאור עסקי תאגיד.

התחייבויות

סך ההתחייבויות ליום 31/12/2012 הסתכם בכ- 4,680,023 אלפי ש"ח לעומת 4,533,531 אלפי ש"ח ליום 31/12/2011. עיקר השינוי נובע מעלייה בהתחייבות לעמיתי מסלולי קופות גמל מבטיחי תשואה מסך של כ- 4,511,784 אלפי ש"ח ליום 31/12/2011 לסך של כ- 4,600,134 אלפי ש"ח ליום 31/12/2012 וכן מנטילת הלוואה מהחברה האם בסך של כ- 49,007 אלפי ש"ח.

דו"חות מאוחדים על הרווח הכולל**הכנסות****דמי ניהול**

הכנסות החברה בשנת 2012 מהמסלולים שאינם מבטיחי תשואה הסתכמו בסך של 75,013 אלפי ש"ח וזאת לעומת סך של 74,653 אלפי ש"ח בשנת 2011 וסך של 68,826 אלפי ש"ח בשנת 2010.

הגידול בהכנסות בשנת 2012 ובשנת 2011 נובע מהגידול המשמעותי בהיקף הנכסים המנוהל על ידי החברה שחל כתוצאה מתשואות שצברו קופות הגמל, מצבירה חיובית נטו בקופות הגמל ומאידיך ירידה בשיעור דמי הניהול. השינוי בהכנסות בין השנים 2010 ל-2011 נובע מרכישת קרן ההשתלמות להבה.

רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון

הכנסות החברה מהשקעות נטו בשנת 2012 הסתכמו בסך של כ- 302,527 אלפי ש"ח וזאת לעומת סך של 303,795 אלפי ש"ח בשנת 2011 וסך של 332,783 אלפי ש"ח בשנת 2010. הקיטון בהשקעות בשנת 2012 לעומת שנת 2011 נובע משיעור העלייה הנמוך בשיעור מדד המחירים לצרכן בשנת 2012 (1.44%) ביחס לשנת 2011 (2.55%) ולשנת 2010 (2.28%).

אחרות

החל מיום 1 באוקטובר 2008, מספקת החברה שירותי ניהול ותפעול משלימים למנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (חברה קשורה) המנהלת את קרן ההשתלמות "אומגה". הכנסות החברה בשנת 2012 הסתכמו בסך של 4,600 אלפי ש"ח לעומת 3,076 אלפי ש"ח בשנת 2011 ו- 1,819 אלפי ש"ח בשנת 2010.

הוצאות**עמלות והוצאות שיווק**

הוצאות החברה בשנת 2012 הסתכמו בסך של 15,349 אלפי ש"ח, לעומת סך של 16,554 אלפי ש"ח בשנת 2011 ובסך של 13,745 אלפי ש"ח בשנת 2010. השינוי בשנים אלו נובע מירידה בעלויות שבהן נושאת החברה בגין מערך השיווק בבנקים של קבוצת מנורה מבטחים.

הנהלה וכלליות

הוצאות החברה בשנת 2012 הסתכמו בסך של 46,440 אלפי ש"ח, לעומת סך של 44,697 אלפי ש"ח בשנת 2011 וסך של 38,375 אלפי ש"ח בשנת 2010. הגידול בשנים אלו נובע מעלייה בהיקף הפעילות של החברה, מגידול בהיקף כוח אדם ומשינויים משמעותיים בהסדר התחיקתי החל על החברה. מגמת הגידול הינה פוחתת עם השנים.

מימון

הוצאות החברה בשנת 2012 הסתכמו בסך של 882 אלפי ש"ח לעומת סך של 687 בשנת 2011, וסך של 2,529 אלפי ש"ח בשנת 2010. עיקר השינוי נובע משינוי בהיקף ההלוואות ובשיעור הריבית שנזקפה בגין ההלוואות שניתנו לחברה מחברה האם.

הפחתת רכוש אחר

הוצאות החברה בשנת 2012 הסתכמו בסך של 6,983 אלפי ש"ח לעומת סך של 7,405 אלפי ש"ח בשנת 2011 וסך של 6,432 אלפי ש"ח בשנת 2010. עיקר השינוי בין השנים 2012 ו-2011 נובע כתוצאה מהפחתות רכוש אחר שהסתיימו. עיקר השינוי בין השנים 2011 ו-2010 נובע כתוצאה מרכישת קרן ההשתלמות להבה.

רווחים שזקפו לעמיתי המסלולים מבטיחי התשואה

הרווחים שזקפו לעמיתי המסלולים מבטיחי התשואה בשנת 2012 הסתכמו בסך של 276,077 אלפי ש"ח לעומת סך של 316,401 אלפי ש"ח בשנת 2011 וסך של 292,537 אלפי ש"ח בשנת 2010. עיקר השינוי בשנים 2010-2012 נובע משיעור העליה הנמוך בשיעור מדד המחירים לצרכן בשנת 2012 (1.44%) ביחס לשנת 2011 (2.55%) ולשנת 2010 (2.28%).

רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה

הרווח לפני מס של החברה בשנת 2012 הסתכם בסך של 36,409 אלפי ש"ח לעומת הפסד בסך של 4,220 אלפי ש"ח בשנת 2011 ורווח לפני מס של החברה בסך של 49,810 אלפי ש"ח בשנת 2010. עיקר השינוי בין השנים 2012 ל-2010 נובע מרווחים במסלולים מבטיחי התשואה בשנים 2012 ו-2010 לעומת הפסדים בשנת 2011.

מיסים על הכנסה (הטבת מס)

בשנת 2012 הוצאות המס של החברה הסתכמו לסך של 12,973 אלפי ש"ח לעומת הטבת מס בסך של 1,658 אלפי ש"ח בשנת 2011 וסך של הוצאות מס בסך של 18,801 אלפי ש"ח בשנת 2010.

השינוי בשנת 2012 לעומת שנת 2011 נובע מההפסדים המשמעותיים במסלולים מבטיחי התשואה בשנת 2011.

רווח נקי (הפסד)

לחברה נוצרו רווחים בשנת 2012 בסך של 23,436 אלפי ש"ח לעומת הפסדים בסך של 2,562 אלפי ש"ח בשנת 2011 והרווח בסך של 31,009 אלפי ש"ח בשנת 2010. עיקר השינוי נובע משינויים ברווח לפני מס בשנים 2010-2012 ומהוצאות המס בשנים אלו. ראה פירוט בנושא מיסים על הכנסה (הטבת מס) לעיל.

4. נזילות ומקורות מימון

במסגרת פעילותה השוטפת, החברה מקבלת אשראי ספקים לטווח קצר ובהיקף שאינו מהותי והיא איננה נדרשת לאשראי מתאגידים בנקאים.

החברה נטלה הלוואה בסוף חודש דצמבר 2012 ממנורה פיננסים, לשם עמידת החברה בדרישת הדין ביחס להרכב הנכסים כנגד ההון העצמי של החברה, לאור חלוקת הדיבידנד, בסך של 46,869 אלפי ש"ח בריבית משתנה בשיעור של פריים+1% או בריבית 3% לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], הגבוהה מביניהן.

בנוסף החברה נטלה הלוואה בסך 9.5 מיליון ש"ח בריבית פריים + 0.5%. נכון לתאריך הדוחות החברה פרעה כ- 8 מיליון ש"ח מתוכה.

5. התפתחויות כלכליות במשק והשפעתן על מדיניות ההשקעות של הקופות**5.1. כללי**

פעילות החברה מתבצעת בשוק ההון. ככלל, מתאפיין ענף ניהול קופות הגמל ברגולציה רבה, והוא מושפע מהחלטות הרגולטור - הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן - "הממונה"). לשירותים הניתנים על ידי החברה קיימת תחרות מתמדת ועזה, מצד חברות מנהלות אחרות של קופות גמל. שוק ההון מתאפיין בתנודתיות גבוהה כתוצאה מאירועים פוליטיים וכלכליים בישראל ובעולם, המשפיעים על שערי ני"ע בבורסות ובשווקים המוסדרים, משפיעים על היקף הפעילות בשוק ההון, וכתוצאה מכך משפיעים על תוצאות פעילות החברה, נכסיה, ותוצאותיה העסקיות.

5.2. פעילות ריאלית

האינדיקטורים המאקרו כלכליים שהתפרסמו במהלך החודשים האחרונים, מעידים, כי הפעילות הכלכלית במהלך שנת 2012 התפתחה בקצב מתון. האומדן המעודכן לצמיחה בשנת 2012 עומד על כ- 3%.

הסיבה לקצב הצמיחה המתון נובע, בין היתר, מהיחלשות בקצב הגידול של הביקושים על רקע ההאטה בפעילות בעולם. הסיבה העולמית בתקופה הנסקרת אופיינה בסיכון להתפרצות משבר באירופה, בעקבות משבר החובות של מספר מדינות בגוש היורו ובעקבות השלכותיו על שאר הגוש ועל שאר העולם.

הצמיחה הצפויה לשנת 2013 עומדת על 3.8%, בהנחה שהפקת הגז מקידוח "תמר" תחל במהלך הרבעון השני של 2013, כמתוכנן, ועל 2.8% בניכוי השפעת הזרמת הגז.

למרות ההאטה, המשק הישראלי עודנו נמצא ברמת פעילות גבוהה יחסית. שיעור האבטלה עומד על פחות מכ- 7%, מאז הרבעון השני של 2011, רמה נמוכה, במונחים היסטוריים, למרות ששיעור ההשתתפות בשוק העבודה עומד על שיא של 63.8% אחוזים. במקביל לכך, השכר הנומינלי המשיך לעלות בקצב נאה. על פי נתונים מנוכי עונתיות, סך תשלומי מס הבראות, המהווים אינדיקציה לתשלומי השכר הנומינלי, היו גבוהים בחודשים נובמבר-דצמבר 2012 בכ- 5.7% לעומת החודשים המקבילים אשתקד.

מדד המחירים לצרכן עלה בשנת 2012 בכ- 1.6%, שיעור המצוי בסביבת מרכז יעד האינפלציה של בנק ישראל. התרומה העיקרית לאינפלציה בשנת 2012 נבעה ממחירי הדיור והאנרגיה, שעלו ב- 3.3% וב- 6.5% בהתאמה. המדיניות המוניטרית של בנק ישראל הגיבה להמשך הפעילות המתונה באופן מדוד. לאחר שבמחצית הראשונה של השנה נשמר שיעור הריבית על שיעור של 2.5%, הוריד בנק ישראל את הריבית במשק במחצית השנייה של 2012 עד לרמה של 1.75%, בסוף השנה, זאת על מנת לתמוך בפעילות הריאלית נוכח ההשפעה השלילית של ההאטה הגלובלית על צמיחת המשק המקומי ועל רקע הירידה בציפיות האינפלציה.

במהלך הרבעון השלישי של 2012, אושרו על ידי הכנסת מספר צעדים כלכליים במטרה להגדיל את היקף הכנסות המדינה ממסים ובכך להקטין את גירעונות הממשלה ובכלל זה, העלאת המע"מ מ- 16% ל- 17% וכתוצאה מכך העלאת המס על חברות ביטוח ומוסדות כספיים אחרים.

שוקי האג"ח והמניות

שנת 2012 התאפיינה במגמה חיובית בשווקים הפיננסיים העולמיים. הגורם השלילי העיקרי שהשפיע על מדדי המניות בארץ היה ההאטה הכלל עולמית כתוצאה ממשבר החוב במדינות אירופה שהחל בשנת 2011 והחריף השנה עם הורדת דירוג אשראי למדינות ולבנקים מובילים באירופה. במקביל, התרבו העדויות להאטה במשק, ביניהם: ירידה בקצב הצמיחה והתייצבותה על שיעור שנתי של כ- 3%, עלייה בשיעור האבטלה ועלייה בגירעון הממשלתי.

בין הגורמים החיוביים המקומיים שהשפיעו על מגמת המסחר בתל-אביב היו הורדות הריבית ע"י בנק ישראל ברבע אחוז, שלוש פעמים במהלך השנה. הורדות הריבית היו על רקע עליית מדד המחירים לצרכן בשיעור נמוך מתקרת האינפלציה שהציבה הממשלה. במישור הבינלאומי, תרמו עליות השערים, בעיקר בשוקי ארה"ב.

במהלך שנת 2012, עלה מדד ת"א 25 בשיעור של כ- 9.2%, כאשר מדד ת"א 100 עלה בשיעור של כ- 7.2%. מדד ת"א 75 עלה בשיעור של כ- 4.8% ומדד היתר 50 עלה בשיעור של כ- 21.6%. בלט לחיוב בעלייה של כ- 23% מדד ת"א-פיננסים (בנקים, חברות ביטוח ובתי השקעות). לעומתם, מניות ענף התקשורת שהושפעו מהוראות רגולטוריות חדשות המשיכו במגמה השלילית שאפיינה אותם בשנת 2011 ואיבדו במהלך שנת 2012 כ- 32.7% נוספים מערכם.

גם שווקי המניות בעולם הציגו מתחילת שנת 2012 עליות שערים. בארה"ב, מדד ה-S&P עלה במהלך התקופה הנסקרת בשיעור של כ- 13.4%, מדד הדאו ג'ונס עלה בכ- 7.3% ומדד הנאסד"ק עלה בשיעור חד של 15.9%. באירופה, מדד הדאקס הגרמני עלה במהלך שנת 2012 בשיעור חד של כ- 29.1%, מדד הקאק הצרפתי עלה בכ- 15.2% ומדד הפוטסי האנגלי עלה בשיעור של כ- 5.8%.

במהלך שנת 2012, עלו מדד התל בונד 20 ומדד תל בונד 40 בכ- 8% ובכ- 9%, בהתאמה. מדד האג"ח הממשלתי הצמוד עלה בכ- 9.4% ומדד האג"ח הממשלתי השקלי עלה בכ- 7%.

גם בבורסות אסיה נרשמו עליות שערים, במהלך התקופה הנסקרת, כאשר מדד הניקיי היפני עלה בשיעור של כ- 23.8% ומדד המניות בהונג קונג (ההאנג-סאנג) עלה בשיעור של כ- 23.1%.

בסיכום התקופה הנסקרת, פוחת השקל בשיעור של כ- 2.2% לעומת שערו היציג של הדולר ויוסף בשיעור של כ- 0.1% מול שערו היציג של האירו. יתרות המט"ח של בנק ישראל הסתכמו בסוף דצמבר 2012 בכ- 75.9 מיליארדי דולר לעומת סך של כ- 74.9 מיליארדי דולר, בסוף דצמבר 2011.

5.3 השפעות ההתפתחויות הכלכליות במשק על מדיניות ההשקעות של הקופות

לפרטים אודות מדיניות ההשקעות של הקרן שבניהול החברה: סעיף 8 של פרק א': תאור החברה ועסקיה האמור לעיל.

לפרטים אודות התפלגות נכסי הקרן שבניהול החברה ראה: סעיף 7 של פרק א': תאור החברה ועסקיה האמור לעיל.

6 מצבן הכספי של הקופות ותוצאות פעילותן

6.1 התפתחויות בצבירה בקופות הגמל

להתפתחויות בצבירה בכל אחת מקופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ראה: סעיף 11.2 (ביחס לקופות הגמל לתגמולים ואישיות לפיצויים), סעיף 16.2 (ביחס לקרנות ההשתלמות), סעיף 21.1 (ביחס לקופות מרכזיות לפיצויים) וסעיף 26.1 (ביחס לקופות גמל למטרה אחרת) של פרק א': תאור החברה ועסקיה האמור לעיל.

6.2. תשואות קופות הגמל

להלן פירוט התשואות בשנת 2012 של כל אחת מקופות הגמל המנוהלות על ידי החברה, אשר פעלו בשנה זו:

שם מסלול	תשואה מצטברת
מבטחים קופת גמל למטרות חופשה חגים והבראה (1154)	9.93%
מור מנורה מבטחים כללי (1292)	9.72%
מור מנורה מבטחים כללי ב' (1293)	7.64%
מור מנורה מבטחים מסלול מנייתי (1294)	9.67%
מנורה גמל כללי (1146)	10.63%
מנורה גמל כללי עד 10% (1147)	9.15%
מנורה גמל אג"ח ממשלתי (1344)	6.78%
מנורה גמל לפרישה *2020 (1345)	2.87%
מנורה גמל לפרישה *2030 (1346)	2.53%
מנורה גמל טווח קצר (1343)	2.36%
מנורה גמל מנייתי (1255)	11.72%
מבטחים תגמולים ופיצויים (826)	11.62%
מנורה מבטחים יתר מסלול ד' (119)	12.42%
מנורה מבטחים אמיר כללי (260)	11.78%
מנורה מבטחים תעו"ש מסלול כללי (417)	10.80%
מנורה מבטחים תעו"ש מסלול מניות (1364)	9.44%
מנורה מבטחים יתר מסלול א' (530)	7.64%
מנורה מבטחים יתר מסלול ב' (531)	7.70%
מנורה מבטחים יתר מסלול ג' (532)	6.62%
מנורה מבטחים אמיר מדד בגין (536)	7.50%
מנורה מבטחים אמיר מדד ידוע (533)	7.67%
מנורה השתלמות כללי (1148)	10.29%
מנורה השתלמות עד 10% (1149)	9.14%
מנורה השתלמות מדדי (1110)	9.39%
מנורה השתלמות מנייתי (1256)	8.94%
מנורה השתלמות שקלי (1114)	2.76%
מנורה מבטחים השתלמות מסלול אג"ח קונצרניות (1406)	9.60%
מנורה מבטחים השתלמות מסלול מניות חו"ל (1409)	12.56%
מנורה מבטחים השתלמות מסלול אג"ח ממשלתי צמוד (1407)	7.79%
מנורה מבטחים השתלמות מסלול אג"ח ממשלתי שקלי (1408)	6.54%
מנורה מבטחים השתלמות מסלול להבה כללי (828)	10.33%
מנורה מבטחים השתלמות מסלול מניות (1366)	5.19%
קרן השתלמות אומגה מסלול אג"ח (1445)	8.22%
קרן השתלמות אומגה (286)	9.48%
קרן השתלמות אומגה מסלול מנייתי (1446)	6.61%
משתתפת בפנסיה תקציבית (1280)	9.27%
משתתפת בפנסיה תקציבית 0% מניות (1359)	8.20%
מנורה מרכזית לפיצויים (1144)	11.47%
מנורה מרכזית לפיצויים 0% מניות (1374)	7.63%
מנורה מרכזית לפיצויים עד 10% (1145)	8.66%
מבטחים מרכזית לפיצויים (827)	10.20%

* מתייחס לתקופה של 5 חודשים, המסלול מוזג ביום 1 ביוני למסלול מנורה גמל כללי ראה סעיף 1.6 לדוח תיאור עסקי התאגיד.

7. חשיפה לסיכוני שוק

לתיאור מדיניות ניהול הסיכונים של החברה ופירוט בדבר הסיכונים להם היא חשופה ראה בפרק א': תאור החברה ועסקיה, בסעיף גורמי סיכון (סעיף 44 לעיל).

8. פרטים אודות הנהלת החברה**8.1. פרטי חברי הדירקטוריון**

דירקטורים המכהנים נכון למועד עריכת דוח זה:

מס' ת.ז.: 057455081	שם: יהודה בן-אסאייג (יו"ר הדירקטוריון)
1962	שנת לידה:
רח' עיר שמש 24, תל-אביב	מען:
ישראלית	נתינות:
לא	חברות בועדות דירקטוריון:
לא	דח"צ:
מנכ"ל מנורה מבטחים פנסיה בע"מ, דירקטור במנורה מבטחים פיננסים, יו"ר דירקטוריון מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ, דירקטור במנורה מבטחים שירותי פנסיה בע"מ.	עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:
דירקטוריון - 8	מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה
תואר ראשון בכלכלה ומדע המדינה, תואר שני במינהל עסקים, בוגר תכנית המנהלים AMP (אוניברסיטת הארוורד)	השכלה:
לשעבר: יו"ר ומנכ"ל מנורה מבטחים פיננסים בע"מ; מנכ"ל מנורה גאון בית השקעות בע"מ; יו"ר דירקטוריון חלמיש חברה ממשלתית עירונית; דירקטור במנורה מבטחים משלמת בע"מ, מנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות בע"מ, מנורה מבטחים קרנות נאמנות בע"מ; מנהל אגף חיים ובריאות במנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים ביטוח"). דירקטור בדרך חברה לתחבורה ציבורית בע"מ.	עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:
לא	האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר:
10/2005 (מונה ליו"ר הדירקטוריון ב-1/2011)	התאריך שבו החלה כהונתו:

שם : נדין בודו טרכטנברג	מספר זהות : 011907425
שנת לידה :	1956
מען :	רחוב ויינשל 13/14, תל אביב 69413
נתינות :	ישראלית
חברות בוועדות דירקטוריון :	חברת ועדת הביקורת, יו"ר ועדת ההשקעות
דח"צ :	כן
עובדת של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין :	לא
מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה	דירקטוריון – 8 ועדת ביקורת - 9 ועדת ההשקעות - 16
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה, תואר שני בפילוסופיה, מדעי המדינה וכלכלה, ודוקטורט בכלכלה.
עיסוקיה במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור :	משנה לדקאן בית הספר למנהל עסקים על שם אריסון במרכז הבינתחומי הרצליה. לשעבר אחראית על קשרי משקיעים של בנק הפועלים בע"מ, דירקטורית חיצונית, יו"ר ועדת ההשקעות וחברת וועדת ביקורת וועדת המעקב אחר נכים במנורה מבטחים פנסיה בע"מ. דירקטורית חיצונית בגזית גלוב
האם היא בת משפחה של בעל ענין אחר :	לא
מועד תחילת כהונה :	3/2010

שם : גיא אילוז	מס' ת.ז : 024829731
שנת לידה :	1970
מען :	סלע יעקב 8, תל אביב-יפו
נתינות :	ישראלית
חברות בוועדות דירקטוריון :	לא
דח"צ :	לא
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין :	מנהל מערך עסקים ומוצרים, אגף ביטוח חיים, מנורה מבטחים ביטוח
מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה	דירקטוריון – 2
השכלה :	תואר ראשון במנהל עסקים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור :	מנהל מערך עסקים ומוצרים, אגף ביטוח חיים, מנורה מבטחים ביטוח
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר :	לא
מועד תחילת הכהונה כדירקטור :	11/2006

שם : גיא קריגר	מס' ת.ז : 28688158
שנת לידה :	1971
מען :	רח' יעל הגיבורה 60, מודיעין
נתינות :	ישראלית
חברות בוועדות דירקטוריון :	לא
דח"צ :	כן
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין :	משנה למנכ"ל, מנהל אגף מוצרים ופיתוח במנורה מבטחים פנסיה בע"מ
מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה	דירקטוריון - 6
השכלה :	תואר ראשון במשפטים, תואר שני במינהל עסקים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור :	לשעבר יועץ משפטי ומזכיר החברה (סיים כהונתו בחודש 12/2009), של מנורה מבטחים פנסיה בע"מ ושל מנורה מבטחים משלמת בע"מ. לשעבר דירקטור במנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות בע"מ
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר :	לא
מועד תחילת כהונה כדירקטור :	12/2009

שם : ראובן שיף	מספר זהות : 10950707
שנת לידה :	1950
מען :	רחוב נחל שורק 13, רמת השרון
נתינות :	ישראלית
חברות בוועדות דירקטוריון :	יו"ר ועדת הביקורת
דח"צ :	כן
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין :	לא
מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה	דירקטוריון - 6 ועדת ביקורת - 8
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות.
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור :	שותף מנהל בשיף-הזנפרץ ושות' רואי חשבון; יו"ר דירקטוריון מרכזתיל שוקי הון בע"מ; דירקטור חיצוני ויו"ר וועדת ביקורת במנורה מבטחים פנסיה בע"מ. לשעבר נשיא לשכת רואי החשבון בישראל; לשעבר יו"ר מועצת להב- ארגוני העצמאיים והעסקים בישראל.
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר :	לא
מועד תחילת כהונה :	11/2010

שם : יצחק רייפר	מספר זהות : 024344574
שנת לידה :	1969
מען :	רחוב החבצלת 33, מתן
נתינות :	ישראלית
חברות בוועדות דירקטוריון :	לא
דח"צ :	לא
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין :	מנהל שיווק והפצה בנקים במנורה מבטחים פנסיה בע"מ
מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה	דירקטוריון - 7
השכלה :	תואר ראשון במדעי המדינה ותואר שני במנהל עסקים.
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור :	מנהל שיווק ומכירות ומנהל שיווק והפצה בנקים במנורה מבטחים פנסיה בע"מ
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר :	לא
מועד תחילת כהונה :	11/2010

שם : חן שרייבר	מס' ת.ז. : 022277768
שנת לידה :	1966
מען :	גפנוב 9, רמת-גן
נתינות :	ישראלית
חברות בוועדות דירקטוריון :	חבר ועדת הביקורת
דח"צ :	כן
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין :	לא
מספר ישיבות בהן השתתף במהלך השנה	דירקטוריון - 8
השכלה :	ועדת ביקורת - 9 תואר ראשון בכלכלה, תואר שני במנהל עסקים, רואה חשבון
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור :	לשעבר מנהל כספים ראשי באפקון תעשיות בע"מ ואפקון אלקטרומכניקה בע"מ, מנהל כספים ראשי באייס אוטודיפו בע"מ, חבר הועד המרכזי של לשכת רואי החשבון
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר :	לא
מועד תחילת כהונה כדירקטור :	5/2011

8.2. פרטי חברי ועדת ההשקעות של החברה

חברי ועדת ההשקעות של החברה, אשר משמשת כועדת ההשקעות של כל קופות הגמל, הם: גב' נדין בודו-טרכטנברג (יו"ר), מר גד הקר, מר גבע אמיר, מר דורון צור ומר צבי גרינולד.

להלן פרטיהם של מר דורון צור, מר גרינולד, מר גד הקר ומר גבע אמיר (לפרטים אודות גב' בודו טרכטנברג - ראה סעיף 8.1 לעיל):

שם: דורון צור	מס' ת.ז.: 058616244
שנת לידה:	1964
מען:	רח' לכיש 159, שהם
נתינות:	ישראלית
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:	לא
מספר ישיבות ועדת ההשקעות בהן השתתף במהלך השנה:	27
מועד תחילת הכהונה כחבר ועדת ההשקעות:	9/2009
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות ותואר שני במנהל עסקים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	מנהל כללי ומנהל השקעות בפסגות קומפס השקעות בע"מ, אנליסט בדוישה ני"ע ישראל בע"מ, דירקטור בפסגות קומפס השקעות בע"מ ודירקטור בפסגות קומפסס גידור בע"מ
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר:	לא
התעסקות עיקרית נוספת:	ראה לעיל

שם: גד הקר	מס' ת.ז.: 058243759
שנת לידה:	1963
מען:	רחוב אופנהיימר 16, תל אביב
נתינות:	ישראלית
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:	לא
מספר ישיבות ועדת ההשקעות בהן השתתף במהלך השנה:	28
מועד תחילת הכהונה כחבר ועדת ההשקעות:	11/2010
השכלה:	תואר ראשון בהנדסת מחשבים, תואר שני במנהל עסקים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	מנהל נציגות בנקאות פרטית ב-UBS AG ושותף מנהל ב-Fedlis Partners Ltd.
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר:	לא
התעסקות עיקרית נוספת:	-

שם : אמיר גבע	מס' ת.ז. : 50169424
שנת לידה :	1950
מען :	רחוב ניצנים 7, כפר סבא
נתינות :	ישראלית
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין :	לא
מספר ישיבות ועדת ההשקעות בהן השתתף במהלך השנה :	25
מועד תחילת הכהונה כחבר ועדת ההשקעות :	4/2010
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה, תואר שני במנהל עסקים, תואר שלישי במנהל עסקים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור :	יו"ר דירקטוריון אס.אף.כנף 2000 פיננסי בע"מ, יועץ פיננסי בחברת נמלי ישראל פתוח ונכסים בע"מ ודירקטור בלידר החזקות והשקעות בע"מ
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר :	לא
התעסקות עיקרית נוספת :	יו"ר דירקטוריון אס.אף.כנף 2000 פיננסי בע"מ

שם : צבי גרינולד	מס' ת.ז. : 792036
שנת לידה :	1942
מען :	ארזים 9, מבשרת ציון
נתינות :	ישראלית
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין :	לא
מספר ישיבות ועדת ההשקעות בהן השתתף במהלך השנה :	16
מועד תחילת הכהונה כחבר ועדת ההשקעות :	5/2012
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור :	מנהל סקטור בנייה ונדל"ן בבנק מזרחי טפחות בע"מ, יו"ר דירקטוריון מלון ריגינסי ירושלים בע"מ, דירקטור בקבוצת חגיגי ייזום נדל"ן בע"מ, בעל שליטה בצבי גרינולד, ניהול יעוץ וייזום בע"מ
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר :	לא
התעסקות עיקרית נוספת :	ראה לעיל

כהונתם של מר אבשלום פלבר ומר מיכה סמיון הסתיימה ביום 30 באפריל 2012. פרטים אודותיהם מובאים להלן:

שם: אבשלום פלבר (יו"ר ועדת ההשקעות לשעבר)	מס' ת.ז.: 058370412
שנת לידה:	1963
מען:	רח' שחם 11, שהם
נתינות:	ישראלית
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:	לא
מספר ישיבות ועדת ההשקעות בהן השתתף במהלך השנה:	13
מועד תחילת הכהונה כחבר ועדת ההשקעות:	9/2009
השכלה:	תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה; תואר ראשון, שני ושלישי במשפטים.
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	מנכ"ל איי.די.אי טכנולוגיות בע"מ, דירקטור בקופת חולים לאומית בע"מ
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר:	לא
התעסקות עיקרית נוספת:	ראה לעיל

שם: מיכה סמיון	מס' ת.ז.: 042494054
שנת לידה:	1945
מען:	רח' מנדלי 19, רעננה
נתינות:	ישראלית
עובד של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:	לא
מספר ישיבות ועדת ההשקעות בהן השתתף במהלך השנה:	16
מועד תחילת הכהונה כחבר ועדת ההשקעות:	9/2009
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה, תואר ראשון בפסיכולוגיה, תואר שני במנהל עסקים
עיסוקיו במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	דירקטור בחברות הבאות: מיכאל סמיון בע"מ, מדיליין בע"מ, מדטכניקה, כלל פיננסיים חיתום בע"מ ובפועלים סהר בע"מ
האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר:	לא
התעסקות עיקרית נוספת:	ראה לעיל

8.3. פרטי חברי ועדת הביקורת של החברה

חברי ועדת הביקורת של החברה הם:
מר ראובן שיף (יו"ר, דח"צ) גב' נדין בודו טרכטנברג (דח"צ), מר חן שרייבר (דח"צ).

8.4. גובה שכר הדירקטורים השנתי

בשנת 2012 הסתכם השכר ששולם לכל הדירקטורים בחברה לסך של 391 אלפי ש"ח. מנגנון התגמול לדירקטורים במהלך שנת 2012 הינו בהתאם להוראות חוזר גופים מוסדיים 2009-9-4 שעניינו גמול לדירקטורים חיצוניים בגופים מוסדיים.

8.5. התכנסויות הדירקטוריון והוועדות השונות

דירקטוריון החברה מתכנס לפחות שמונה פעמים בשנה, ובמהלך שנת 2012 התכנס דירקטוריון החברה 8 פעמים.

ועדת הביקורת מתכנסת לפחות שש פעמים בשנה, במהלך שנת 2012 התכנסה ועדת הביקורת של החברה 9 פעמים.

במהלך שנת 2012 התכנסה ועדת ההשקעות של החברה 29 פעמים.

8.6. פרטי נושאי המשרה הבכירים של החברה

שם: איתי יעקב	מס' ת.ז.: 038259735
שנת לידה:	1975
התפקיד בחברה המנהלת:	מנהל כללי
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בה:	עד 1.1.2012 - מנהל כללי של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ
בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין:	לא
השכלה:	תואר ראשון ושני בכלכלה
הניסיון העסקי שצבר במהלך חמש השנים האחרונות:	מנהל פיתוח עסקי במנורה מבטחים גמל בע"מ, מרכז מאקרו כלכלה ותקציב באגף תקציבים במשרד האוצר. עד 1.1.2012 - מנהל כללי של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ
התאריך שבו החלה כהונתו:	05/2007

שם: רן קלמי	מס' ת.ז.: 033861758
שנת לידה:	1977
התפקיד:	מנהל הכספים
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בה:	חשב במנורה מבטחים פיננסים בע"מ, והחל מיום 1.4.13 ישמש גם כמנהל הכספים של מנורה מבטחים פנסיה בע"מ
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין:	לא
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, רואה חשבון.
הניסיון העסקי שצבר במהלך חמש השנים האחרונות:	רואה חשבון במשרד קוסט, פורר, גבאי ופורר; חשב בכלל שירותי פנסיה וגמל בע"מ.
התאריך שבו החלה כהונתו:	3/2008

שם : אלון אלפרט	מספר זהות : 024914020
שנת לידה :	1970
התפקיד בחברה המנהלת :	היועץ המשפטי ומזכיר החברה, ממונה אכיפה פנימית
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בה :	סמנכ"ל, יועץ משפטי, מזכיר החברה וממונה אכיפה פנימית במנורה מבטחים פנסיה בע"מ
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין :	לא
השכלה :	תואר ראשון במשפטים ותואר שני במנהל עסקים – שניהם מאוניברסיטת תל אביב
הניסיון העסקי שצבר במהלך חמש השנים האחרונות :	1/2011 – 6/2011 – עו"ד עצמאי ובעלים ומנכ"ל חברה למתן שירותי ייעוץ לבתי השקעות בנוגע לאיסור הלבנת הון ולבקרת סיכונים ; 5/2006- 12/2011 – יועץ משפטי ראשי ואחראי תחום הרגולציה במגדל שוקי הון
התאריך שבו החלה כהונתו :	7/2011

שם : אלי הלל	מס' ת.ז. : 27904655
שנת לידה :	1970
התפקיד בחברה המנהלת :	המבקר הפנימי
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בו :	המבקר הפנימי במנורה מבטחים פנסיה בע"מ ובמנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין :	לא
השכלה :	תואר ראשון במנע"ס (התמחות בחשבונאות), רואה חשבון (1999), מבקר מערכות מידע מוסמך.
השכלה שרכש במהלך חמש השנים האחרונות והניסיון העסקי שצבר בתקופה האמורה :	המבקר הפנימי במנורה מבטחים פנסיה בע"מ והחל מ-12.1.2012 גם של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ.
התאריך שבו החלה כהונתו :	08/2004

שם : אורלי שניידר	מס' ת.ז. : 033779273
שנת לידה :	1977
התפקיד בחברה המנהלת :	מנהלת התפעול
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בו :	-
בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין :	לא
השכלה :	תואר ראשון בלוגיסטיקה וכלכלה אוני בר-אילן
השכלה שרכשה במהלך חמש השנים האחרונות והניסיון העסקי שצבר בתקופה האמורה :	לשעבר מנהלת מחלקת גביה (ולפני כן מנהלת צוות גביה) בחברה, לשעבר מנהלת צוות באגף תפעול של מנורה מבטחים פנסיה בע"מ
התאריך שבו החלה כהונתה :	11/2011

שם : אלי ריעני	מס' ת.ז. : 33812710
שנת לידה :	1977
התפקיד בחברה המנהלת :	מנהל מחלקת שירות ומידע לסוכן
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בו :	-
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין :	לא
השכלה :	תואר ראשון בלוגיסטיקה וניהול
השכלה שרכש במהלך חמש השנים האחרונות והניסיון העסקי שצבר בתקופה האמורה :	מנהל תפעול בגאון גמל בע"מ
התאריך שבו החלה כהונתו :	1/2008

שם : רויטל דבוש חזן	מס' ת.ז. : 040458770
שנת לידה :	1981
התפקיד בחברה המנהלת :	מנהלת מחלקת חיול וניוד
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בו :	-
בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין :	לא
השכלה :	-
השכלה שרכשה במהלך חמש השנים האחרונות והניסיון העסקי שצבר בתקופה האמורה :	לשעבר מנהלת צוות ביחידת פיתוח ורגולציה, מנהלת תפעול בקואטרו בית השקעות
התאריך שבו החלה כהונתה :	8/2012

שם : נועה חרמוני (*)	מס' ת.ז. : 35899657
שנת לידה :	1979
התפקיד בחברה המנהלת :	מנהלת מחלקת פיתוח ורגולציה
התפקיד בחברת בת של החברה המנהלת או בבעל ענין בו :	-
בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין :	לא
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה ותואר ראשון במשפטים
השכלה שרכשה במהלך חמש השנים האחרונות והניסיון העסקי שצבר בתקופה האמורה :	מנהלת תפעול בקואטרו בית השקעות בע"מ
התאריך שבו החלה כהונתה :	7/2009

(*) סיימה את תפקידה בחברה ביום 31 ביולי 2012.

8.7. תשלומים לנושאי משרה בכירה

להלן פרוט התשלומים ששילמה החברה לחמשת מקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה שכיחנו בה באלפי ש"ח (לא כולל מס שכר):

שם מקבל התשלום	תפקיד בחברה	פירוט התשלומים ששולמו	ההתחייבות לתשלומים שקיבלה על עצמה החברה	סך הכול
איתי יעקב	מנכ"ל	762	336	1,098
אורון מכלוף	משווק	481	-	481
אלי ריעני	מנהל שרות והטבות	388	49	437
אורלי שניידר	מנהלת תפעול	293	39	332
פרופמן יעקב	חשב	312	16	328

8.8. רואה חשבון מבקר של החברה ושל קופות הגמל "מנורה מבטחים יתר" (מס' אישור מ"ה 119), "מנורה מבטחים אמיר" (מס' אישור 260), "מבטחים תגמולים ופיצויים" (מס' אישור 826) ו"מבטחים קופת גמל למטרות חופשה הבראה וחגים":

קוסט, פורר, גבאי את קסירר, רואי-חשבון, מרחוב עמינדב 3, תל-אביב. השותף במשרד הנ"ל האחראי על הטיפול בחברה הוא רו"ח יאיר קופל.

שכר טרחה בגין שירותי הביקורת:

כ- 210 אלפי ש"ח (בשנה קודמת - כ- 230 אלפי ש"ח).

שכר בגין שירותי ביקורת:

היקף עבודת המבקר (בשעות):

כ- 940 שעות (בשנה קודמת - כ- 916 שעות).

היקף עבודה בגין שירותי ביקורת:

8.9. רואה חשבון מבקר של קופות הגמל האחרות שבניהול החברה אשר לא צוינו לעיל

צבי ורדי ושות' רו"ח, מרחוב עמינדב 3, תל-אביב. השותף במשרד הנ"ל האחראי על הטיפול בחברה הוא רו"ח עופר קירו.

שכר טרחה בגין שירותי הביקורת:

כ- 280 אלפי ש"ח (בשנה קודמת - כ- 339 אלפי ש"ח).

שכר בגין שירותי ביקורת:

היקף עבודת המבקר (בשעות):

כ- 2,000 שעות (בשנה קודמת - כ- 1,900 שעות).

היקף עבודה בגין שירותי ביקורת:

8.10. מבקר פנים

שם:	אלי הלל
מקום עבודה:	מבקר הפנים הינו עובד מנורה מבטחים פנסיה בע"מ
תאריך תחילת כהונתו:	8/2004
סעיף 146 (ב) לחוק החברות והוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית	המבקר הפנימי עומד בדרישות סעיף 146 (ב) לחוק החברות וסעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית.
דרך המינוי:	דירקטוריון החברה אישר את מינוי המבקר הפנימי לאחר המלצת ועדת הביקורת. סמכויות המבקר, תפקידיו וחובותיו הוגדרו בנוהל עבודת המבקר הפנימי שאושר על-ידי ועדת ביקורת.
הממונה על המבקר הפנימי:	יו"ר הדירקטוריון
תכנית העבודה:	<ul style="list-style-type: none"> במהלך שנת 2011 ערכה החברה סקר הערכת סיכונים תפעוליים וסקר סיכוני הונאות מעילות לצורך קביעה ודירוג נושאי הביקורת בתוכנית העבודה הרב שנתית החדשה שגובשה. הסקרים בוצעו על ידי חברה חיצונית המתמחה בעריכת סקרי סיכונים בגופים פיננסיים. סקר הסיכונים התפעוליים עוצב על בסיס מתודולוגיות בינלאומיות כדוגמת- באזל II, COSO. תוכנית העבודה השנתית היא נגזרת של תוכנית העבודה הרב שנתית. תוכנית זו מבוססת על סקרי הסיכונים שנערכו, ובהתבסס על דירוג הסיכונים כפי שעלו בסקר כמו גם על תוצאות ביקורת קודמות, שינויים ארגוניים, שינויי חקיקה והנחיות רגולציה. בנוסף הובאו בחשבון, במסגרת קביעת תוכנית העבודה השנתית, גם נושאים שיכולים לשרת את החברה בביצוע הוראות SOX 404 ופריסת תוכנית העבודה של הביקורת על פני מרבית תחומי הפעילות של הארגון לשם ביסוס עקרונות "מורא הביקורת" והמחשת נוכחותה. רמת החשיפה של הסיכונים שמופו שימשה לקביעת תדירות הביקורת ומשך הביקורת לכל אחד מנושאי הביקורת. ככלל, כל אחד מנושאי הביקורת נבחן לפחות אחת לארבע שנים. המבקר הפנימי הוא הגורם הבלעדי האחראי על קביעת תוכנית העבודה, בכפוף להערות ואישור ועדת ביקורת. הצעת תוכנית העבודה נמסרת ליו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל וועדת ביקורת, קודם להבאתה לאישור ועדת הביקורת. תוכנית העבודה כוללת גם הקצאת משאבי זמן לביקורות בלתי צפויות וכן התייחסות להיבטים הקשורים לסיכוני הונאות ומעילות, כפי שעלו במסגרת סקר סיכוני הונאות ומעילות. תוכנית הביקורת מבוצעת בהתאם להנחיות המקצועיות שפרסם איגוד המבקרים הפנימיים IIA ארה"ב, שהמבקר הפנימי חבר בו ובכפוף להנחיות חוזר גופים מוסדיים 9-14-2007 שענינו מערך הביקורת הפנימית בגוף מוסדי (להלן – "חוזר הביקורת הפנימית").
היקף העסקה:	<ul style="list-style-type: none"> היקף שעות העבודה השנתיות נקבע בהתאם לתוכנית העבודה השנתית. במסגרת היקף השעות המתוכנן נקבע היקף השעות המשוער לכל נושא ביקורת, בהתאם לניסיון העבר ולמהות הנושא הנבדק. כמו כן מוקצות שעות ביקורת גם לביקורות בלתי מתוכננות. ביצוע בפועל בשעות עבודה - יחידת ביקורת פנים בחברה 1618 שעות. ביצוע בפועל בשעות עבודה במיקור חוץ: 3075 שעות.

• סה"כ שעות ביקורת לשנת 2012 : 4693 שעות.	
עריכת הביקורת : עבודת הביקורת מבוצעת בהתאם להוראות חוק הביקורת הפנימית, לתקני ביקורת ולהנחיות המקצועיות שפרסם איגוד המבקרים הפנימיים II ארה"ב, שהמבקר הפנימי חבר ובכפוף להוראות חוזר הביקורת הפנימית.	
גישה למידע : למבקר הפנימי ניתנה גישה ונמסרו לידי כל מידע שהיה נחוץ במסגרת עבודת הביקורת.	
דין וחשבון המבקר הפנימי : דוחות הביקורת מוגשים ליו"ר הדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולמנהל הכללי, עם השלמת עבודת הביקורת וקבלת תגובות המבוקרים, ובאופן מתמשך על פני השנה. במהלך 2012 התקיימו 9 ישיבות ועדת ביקורת. במסגרת ישיבות הועדה הוצגו 23 דוחות ביקורת.	
הערכת הדירקטוריון את פעילותו : לדעת דירקטוריון החברה, היקף, אופי ורציפות פעילות המבקר ותוכנית עבודתו הינם סבירים בנסיבות העניין ויש בהם להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בחברה.	
המבקר הפנימי הינו עובד מנורה מבטחים פנסיה והנושאת בשכרו ובהוצאותיו.	שכר :

9. תיאור אופן ניהול החברה

9.1. תיאור כללי של נוהל עבודת הדירקטוריון וועדותיו

ישיבות הדירקטוריון מתקיימות בהתאם להוראות הדין ולהוראות תקנות ההתאגדות של החברה. ישיבות הדירקטוריון נערכות מעת לעת, לפי בקשת יו"ר הדירקטוריון או דירקטור אחר, או ביוזמת נושא משרה בחברה המבקש להביא נושא לדיון בדירקטוריון. הנושאים המובאים לדיון נקבעים בין היתר בהתאם להוראות הדין ועל פי הצורך העולה מפעילותה של החברה.

הזימון לישיבות מופץ בכתב לרבות סדר היום של הישיבה וחומר רקע רלוונטי לא פחות מ-48 שעות לפני מועד קיום הישיבה, ולא פחות מ-96 שעות כאשר הדו"חות הכספיים של החברה מובאים לאישור), על ידי מזכיר החברה. לישיבות מוזמנים גם בעלי התפקידים בחברה שנושא מן הנושאים הנדונים בישיבה נוגע לתחום אחריותם. מנכ"ל החברה והיועץ המשפטי של החברה (המכהן גם כמזכיר החברה) נוכחים בישיבות הדירקטוריון דרך קבע. עבור כל ישיבה נערך פרוטוקול המשקף את הנושאים שנדונו.

חברי הדירקטוריון מקבלים דוחות חודשיים המתארים את מצבה העסקי של החברה בהתאם למתכונת שנקבעה.

9.2. נוהל עבודת ועדות הדירקטוריון

ישיבות ועדות הדירקטוריון מתקיימות בהתאם להוראות הדין להוראות תקנות ההתאגדות של החברה, ולהוראות נוהל שהוכן ומסדיר את עבודת ועדות הדירקטוריון ונערך להן פרוטוקול, הנשמר במשרדי החברה.

9.2.1. ועדת ביקורת

ועדת הביקורת של החברה מתכנסת לפחות 6 פעמים בשנה בהתאם להוראות חוזר עבודת הדירקטוריון וועדותיו. לישיבות ועדת הביקורת מוזמנים דרך קבע מנכ"ל החברה, מבקר הפנים, היועץ המשפטי ומזכיר החברה, ובעלי התפקידים בחברה שנושא מן הנושאים הנדונים בישיבה נוגע לתחום אחריותם.

בהתאם להוראות תקנות הדירקטוריון וועדותיו, בעת קבלת ההחלטות בועדה נוכחים רק חברי הועדה, מבקר הפנים, היועץ המשפטי ורושם הפרוטוקול.

9.2.2. ועדת ההשקעות:

ועדת ההשקעות של החברה מכוונסת לדיון אחת לשבועיים, בהתאם להוראות הדין.

הזימון לשיבות ועדת ההשקעות מופץ על ידי מנהל אגף השקעות של מנורה מבטחים ביטוח (שאגפו הנותן גם שירותים לכלל החברות הבנות של קבוצת מנורה מבטחים שמנהלות כספים לטווח ארוך, לרבות לחברה). בישיבות ועדת ההשקעות נערכת דרך קבע, מלבד הדיון בנושאים השוטפים ובהצעות השונות להשקעה, גם סקירת מאקרו עדכנית, סקירת הפעולות שנעשו מאז הישיבה הקודמת וסקירה על תיק ההשקעות של קופות הגמל שמנהלת החברה. בנוסף, אחת לתקופה, נמסר לחברי הוועדה דו"ח בדבר אופן הצבעת החברה באסיפות כלליות של חברות בהן מחזיקות קופות הגמל שבניהול החברה, דו"ח מעקב אחר יישום החלטות הוועדה ודוחות נוספים.

9.2.3. ועדת האשראי וטיפול בחובות בעייתיים:

ועדת האשראי של החברה (ועדה המשותפת לחברה, למנורה מבטחים ביטוח ולמנורה מבטחים פנסיה בע"מ) החלה לפעול בשנת 2008. פעילותה היא בתחום האשראי הלא סחיר למעט מספר סוגי אשראי שהורגו. הוועדה עוסקת באישור עסקאות על פי כללים שנקבעו ועוקבת אחר יישום מדיניות האשראי ומצב האשראי של החברה וקופות הגמל שבניהולה.

בכל הנוגע לתהליך של "הסדרי חוב" לחברות בקשיים באמצעות מנגנון של נציגות בעלי אג"ח פועלת הקבוצה באמצעות נציג מקצועי חיצוני יעודי לנושא, תוך הקפדה על ביצוע הפרדה מלאה בין פעילותו השוטפת לקידום הסדרי חוב לבין פעילות ההשקעות, והכל בהתאם להוראות הדין הרלבנטיות.

החברה המנהלת הסמיכה צוות מקצועי לאיתור ולטיפול בחובות בעייתיים אשר בתיק ההשקעות של עמיתי קופות הגמל ("פורום חובי"). פורום החוב פועל בהקשר של גופים מוסדיים נוספים מקבוצת מנורה מבטחים. בהתאם להנחיות דירקטוריון החברה ובהתאם לנוהל שקבעה ועדת ההשקעות.

9.3. תפקידי ועדת ההשקעות

- קביעת מדיניות ההשקעות של קופות הגמל במסגרת מדיניות ההשקעה הכוללת שקבע הדירקטוריון.
- אישור עסקאות מסוימות טרם ביצוען, קביעת מגבלות שיעורי החזקה בניירות ערך מסוגים שונים ובאפיקי השקעה, קביעת מגבלות חשיפה ללווים ולקבוצות לוויים, קביעת מגבלות חשיפה לענפים וכד'.
- קביעת נכסי הבסיס של אופציות וחוזים עתידיים שתרכוש או תיצור קופת הגמל.
- קביעת השיעור המרבי של בטוחות שקופת גמל תהא רשאית להעמיד בשל עסקאות באופציות, בחוזים עתידיים ומכירות בחסר.
- קביעת סוגי ניירות הערך שקופת גמלה רשאית למכור בחסר.
- הנחיות בעלי תפקידים שעוסקים בניהול השקעות קופת הגמל ביישום מדיניות ההשקעות שנקבעה ופיקוח עליהם.
- קביעת מדיניות ההשקעות שתבוצע בידי גורמים המנהלים ישירות את ההשקעות ומתן הוראות לגופים אלה, וכן אופן הפיקוח עליהם – אם קבע הדירקטוריון כי חלק מניהול השקעות קופת הגמל ייעשה שלא ישירות בידה.
- קביעת אמות מידה לבחינת יישום מדיניות ההשקעות שנקבעה.
- קביעת כללים ונהלים לניהול השקעות קופות הגמל.
- קבלת החלטות הנוגעות לשימוש באמצעי השליטה בתאגידים שמחזיקה קופת הגמל; בקופה אשר היא או החברה המנהלת אותה נשלטת בידי תאגיד בנקאי, יתקבלו ההחלטות על ידי הנציגים החיצוניים בוועדת ההשקעות.

9.4. מתכונת קבלת החלטות על השקעות עבור הקופות

ועדת ההשקעות דנה בכל ישיבה בהרכב הנכסים של הקופות השונות, בהתפתחויות השונות בשווקים השונים, ובציפיות להתפתחויות עתידיות הן ברמת המאקרו והן ברמת המיקרו. במקביל בוחנת ועדת ההשקעות את הסיכונים והחשיפות של הקופות והמסלולים השונים, תוך בחינת רמת הנוזלות הנדרשת. על בסיס הני"ל מקבלת ועדת ההשקעות החלטות לגבי שינויים והתאמות שיש לבצע בהרכב הנכסים של הקופות והמסלולים. מנהלי ההשקעות מבצעים על בסיס שוטף את ההשקעות הנדרשות עבור הקופות, על בסיס החלטות ועדת ההשקעות דלעיל, ועל בסיס הקצאת נכסים שאושרה בתחילת השנה. בעת ביצוע השקעות מסוימות, בעיקר בנכסים לא סחירים, נעזרת החברה ביעוץ משפטי חיצוני ורק לאחר אישורו מבוצעת ההשקעה.

קווים מנחים לאיכות ממשל תאגידי – בסוף שנת 2011, כחלק ממגמה להגברת מעורבות גופים מוסדיים בשוק ההון ורצון החברה לשמר ולהשביח את תיק הנכסים בהן היא משקיעה בעבור עמיתי הקרן, ולאור התפיסה כי חברות בעלות ממשל תאגידי נאות הינן חברות ראויות יותר להשקעה, אישרה ועדת השקעות נוהל חדש לבחינת עמידה בעקרונות ממשל תאגידי בתאגידים בהם משקיעים גופים מוסדיים ממנורה מבטחים.

כחלק מהנוהל אושר ע"י ועדת השקעות להתקשר עם חברת גיי.אס.אי מחקר אנליטי וממשל תאגידי בע"מ, אשר תבצע בעבור החברה סינון ובחינה של רמת הממשל התאגידי של כל תאגיד אשר בו נבחנת השקעה.

הבחינה נעשית לפי מדד GSE לאוטרבך, אשר מדרג את איכות ממשל התאגידי ומעניק לה ציון בין 0 - 100. המדד בוחן ומעניק ציון לפרמטרים ומאפיינים רבים של הממשל התאגידי, בהתאם לאמות מידה של הרגולטורים השונים בישראל, וכן לפי פרקטיקות נהוגות בעולם להגדרת נורמות ממשל תאגידי.

ציון איכות הממשל התאגידי בחברה הנסקרת מחושב על בסיס שקלול של ציונים של חמישה מדדי משנה, המתייחסים לחמשת מוקדי הממשל התאגידי התקין:

1. עצמאות הדירקטוריון, איכותו ופעילותו.
2. יישום SOX שקיפות ופתיחות לציבור.
3. אחזקות ועסקאות עם בעלי שליטה.
4. שיטת תגמול בכירים בחברה.
5. איכות הביקורת ופיקוח.

ועדת השקעות תבחן מעת לעת, ולפחות פעם בשנה, את המדיניות הנזכרת לעיל וזאת כאמור בשים לב, בין היתר, גם לזמינות מידע ושכלול כלי מדידה והערכה של נורמות ממשל תאגידי בתאגידים השונים.

9.5. נוהל פיצול ההשקעות בין הקופות

ההקצאה בין הקופות השונות מתבצעת בסוף יום המסחר בהתאם להחלטות השקעה יומיות, בהתאם לתזרים התקבולים והמשיכות מהקופה ועל פי מדיניות ההשקעה בכל קופה. באופן כללי ובמידה ואין מניעה להשקעה בקופה מסוימת מפוצלת ההשקעה באופן יחסי על פי גודל הקופות.

9.6. נהלי בקרה על ביצוע ההשקעות

בקרה על ביצוע ההשקעות מבוצעת הן ברמה יומית והן ברמה שבועית על ידי מנהלי ההשקעות עבור הפעולות שבוצעו בקופות השונות. בדיווח היומי נבדקות בהתאמה כל הפעולות שהועברו לברוקר אל מול הפעולות שבוצעו בפועל בחשבון הבנק, במידה ומתגלות טעויות הן מתוקנות באופן מיידי.

בנוסף לאמור לעיל, באופן שוטף נערכים דוחות בקרה פנימיים על ידי עובדים שאינם עוסקים בהשקעות, שמטרתם בדיקת עמידה בתקנות ההשקעה ובמגבלות שנקבעו בועדת ההשקעות. מערכת הבקרה של הגופים המתפעלים תומכות באיתור חריגות מתקנות ההשקעה. אחת לחודש מבוצעת התאמת בנקים לרבות כנגד תנועות כספיות בהשקעות.

בנוסף לאמור לעיל שולחים מנהלי ההשקעות לחברי ועדת ההשקעות, לקראת כל ישיבה של ועדת ההשקעות, עדכון בדבר הרכב הנכסים של הקופות והמסלולים, ואת פרוטוקול הישיבה הקודמת. יתר על כן, לחברה מבקר פנים, שמבקר, בהתאם לתוכנית עבודה המאושרת על ידי ועדת הביקורת של החברה, גם את פעילות ניהול ההשקעות על ידי החברה.

בתחילת שנת 2010 נערכה החברה במסגרת קבוצת מנורה מבטחים לפעילותן של יחידות התפעול העורפי (Back Office) ובקרת ההשקעות בגוף מוסדי, ובכלל זה הבטחת אי תלות של היחידות האמורות במערך ביצוע ההשקעות בגוף המוסדי בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2009-9-15 שעניינו מערך התפעול והבקרה בתחום ההשקעות בגוף מוסדי.

מערך האשראי הלא סחיר של קבוצת מנורה מבטחים מעניק שירותי אשראי לא סחיר לקופות הגמל.

10. תיאור נוהל השימוש בזכויות ההצבעה של המניות המוחזקות על ידי הקופות

10.1. תיאור כללי של נוהל השימוש בזכויות ההצבעה של המניות המוחזקות

10.1.1. בהתאם להוראות ההסדר התחיקתי ובפרט תקנות הפיקוח על כללית), התשס"ט-2009 (להלן בסעיף 10.1 זה: "התקנות"), חלה על משקיע מוסדי חובת השתתפות והצבעה באסיפה כללית של תאגיד שהוא בעל זכות הצבעה בו בנושאים המפורטים בתקנות.

10.1.2. החברה התקשרה לצורך זה עם גורם מקצועי מיומן (אנטרופי שירותי מחקר כלכליים בע"מ) (להלן: "אנטרופי") המתמחה, בין היתר, בבחינה ובגיבוש המלצות הצבעה באסיפות כלליות ובפרט בנושאים המפורטים בתקנות. קופות הגמל משתתפות באמצעות אנטרופי ומצביעות בהתאם להמלצתם באסיפות כלליות של תאגיד בו מתקיים אחד מאלה:

10.1.2.1. יש בהצעת החלטה המובאת לאישור האסיפה הכללית פגיעה אפשרית בעמיתי הקופה או קידום עניינם.

10.1.2.2. עסקה עם בעל עניין או מתן תגמול לבעל עניין. באסיפות בהן הקבוצה מעוניינת להצביע בשונה מהמלצת אנטרופי, יועלה הנושא לדיון בוועדת ההשקעות ואופן ההצבעה ייקבע על ידי ועדת ההשקעות.

לפירוט אודות מדיניות ההצבעות - ראה סעיף 27.7 של פרק א': תאור החברה ועסקיה האמור לעיל.

10.2. הגוף המייצג באסיפות כלליות

אנטרופי שירותי מחקר כלכליים בע"מ מייצגת את קופות הגמל שבניהול החברה באסיפות הכלליות של התאגידים, בהם מחזיקות הקופות במניות.

10.3. אופן ותדירות הדיווח על אופן ההצבעה באסיפות הכלליות

מנהל אגף השקעות מדווח לוועדת ההשקעות אחת לחודשיים אודות אופן ההצבעה של הקופות באסיפות הכלליות של התאגידים, בהן מחזיקות הקופות במניות.

10.4. יישום הנוהל הלכה למעשה

קופות הגמל שבניהול החברה השתתפו בשנת 2012 ב- 523 אסיפות כלליות.

11. קנסות

בשנת 2012 לא הוטלו קנסות על החברה.

12. בקרות ונהלים**12.1. הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי**

הנהלת החברה בשיתוף המנכ"ל ומנהל הכספים של החברה, העריכו לתום תקופת הדו"ח את היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו המנכ"ל ומנהל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הינן יעילות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע שהחברה נדרשת לגלות בדו"חות השנתיים בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון.

12.2. בקרות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

בהתאם להוראות הממונה, החברה מיישמת את הוראות סעיפים 302 ו-404 ל"חוק Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות-הברית. בנובמבר 2010 פרסם הממונה את חוזר 2010-9-7 שעניינו "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים". החוזר הסדיר את נוסח ההצהרות ומתכונת הגילוי וכן קבע את נוסח חוות דעת רואה החשבון המבקר ודוח דירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי.

הוראות סעיף 302, המיושמות בהתאם להוראות הממונה החל מהדוחות הכספיים של החברה המנהלת ליום 31 בדצמבר 2006, קובעות כי המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים, יחתמו כל אחד בנפרד על הצהרה בנושא בקרות ונהלים לגבי הגילוי. לצורך חתימת המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים על הצהרות על הגילוי, ביצעה החברה, בין היתר, את תהליכי העבודה הבאים: מיפוי תהליכים, קביעת הבקרות הנדרשות לצורך הגילוי בדוחות הכספיים וקיום דיונים בהשתתפות הגורמים השותפים להכנת הדוחות הכספיים.

הוראות סעיף 404 מיושמות בהתאם לחוזר הממונה 2009-9-10 שעניינו "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי". על פי החוזר, על גופים מוסדיים כהגדרתם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, לרבות קופות גמל וקרנות פנסיה, לכלול בדוח השנתי הצהרה בדבר אחריות ההנהלה להקמה ולתחזוקה של מערך ונהלי בקרה פנימית נאותים על הדיווח הכספי וכן הערכה לתום שנת הכספים לגבי יעילות המערך ונהלי הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על הדיווח הכספי. בנוסף, על רואה החשבון המבקר של הגוף המוסדי להמציא חוות דעת לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

במסגרת היישום של הוראות סעיף 404, ביצעה החברה, בין היתר, את תהליכי העבודה הבאים: זיהוי החשבונות, התהליכים העסקיים ומערכות המידע המהותיים לדיווח הכספי (Scoping),

תיעוד התהליכים, הערכת סיכונים הקשורים לדיווח הכספי ולגילוי נאות, קביעת בקרות שמטרתן למנוע או לצמצם את אותם סיכונים, ניתוח פערי הבקרה על ידי השוואת אמצעי הבקרה הקיימים בפועל לבקרות מקובלות על פי מתודולוגיית העבודה של מודל ה-COSO ועל פי ה-Best Practice ואימות תוצרי התיעוד.

בהתאם לעדכון לוחות הזמנים בחוזר 2010-9-6 שפורסם ע"י הממונה בנובמבר 2010, הנהלת החברה העריכה את אפקטיביות מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של החברה המנהלת. החברה צירפה לדוחות הכספיים של החברה המנהלת את "דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי" ואת חוות דעת של רואה החשבון המבקר בדבר הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת החברה, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת ושל קופות הגמל שבניהולה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים של החברה הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת ושל קופות הגמל שבניהולה הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה המנהלת וקופות הגמל שבניהולה נדרשות לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

12.3. שינויים בבקרה הפנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2012 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת וקופות הגמל שבניהולה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת וקופות הגמל שבניהולה על דיווח כספי.

דירקטוריון החברה מודה לעובדי החברה והנהלתה על המסירות והתרומה לפעילותה של החברה.

יהודה בן אסאייג	איתי יעקב	רן קלמי
יו"ר הדירקטוריון	מנהל כללי	מנהל כספים

תאריך: 21 במרס, 2013

נספח א'

הצהרה (certification)

אני הח"מ, איתי יעקב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של מנורה מבטחים גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2012 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה המנהלת; וכך-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה מנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכך-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

21 במרס, 2013

איתי יעקב, מנהל כללי
מנורה מבטחים גמל בע"מ

נספח א'

הצהרה (certification)

אני הח"מ, רן קלמי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של מנורה מבטחים גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2012 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה המנהלת; וכך-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה מנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכך-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

21 במרס, 2013

רן קלמי, מנהל כספים
מנורה מבטחים גמל בע"מ

נספח ב'

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של מנורה מבטחים גמל בע"מ (להלן: "גמל") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של גמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של גמל לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת גמל בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של גמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של "ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)". בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר, 2012 הבקרה הפנימית של גמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

חתימה _____	יהודה בן אסאייג	יו"ר הדירקטוריון
חתימה _____	איתי יעקב	מנהל כללי
חתימה _____	רן קלמי	מנהל כספים
	21 במרס, 2013	תאריך אישור הדוח:

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של מנורה מבטחים גמל בע"מ בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של מנורה מבטחים גמל בע"מ (להלן "החברה") ליום 31 בדצמבר 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO").
הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של החברה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של החברה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2012 ו-2011 ולכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2012, 2011 ו-2010 והדוח שלנו, מיום 21 במרס, 2013, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.